

การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 3

จัดทำโดย หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ที่ปรึกษา

พระราชปรีดีศักดิ์, ศ.ดร.	อธิการบดี
พระเทพพรเมธี, รศ.ดร.	รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร
พระสุวรมณเฑียรธรรม, ผศ.	รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
พระเมธีธรรมาจารย์, รศ.ดร.	รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา
พระเทพเวที, ดร.	รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต
พระโสภณวชิราภรณ์	รองอธิการบดีฝ่ายกิจการต่างประเทศ
พระครูโสภณพุทธศาสตร์, ผศ.ดร.	รองอธิการบดีฝ่ายประชาสัมพันธ์และเผยแพร่
พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร, รศ.ดร.	คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
พระครูปริยัติกิตติธำรง, รศ.ดร.	คณบดีคณะสังคมศาสตร์
ศ.ดร.บุญทัน ดอกไธสง	ศ.ดร.จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์ ศ.ดร.ภฤช เพิ่มทันจิตต์
ศ.พล.ต.ท.ดร.นัยนา เกิดวิชัย	รศ.ประณต นันทียกุล รศ.ดร.สมาน งามสนิท

บรรณาธิการ รศ.ดร.สุพล สุธะพรหม

ผู้ช่วยบรรณาธิการ พระอุดมสิทธิธนายก, ผศ.ดร. ผศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง ผศ.ดร.ธิตวุฒิ หมั่นมี
ผศ.ดร.อนุวัต กระสังข์ อ.ดร.ประเสริฐ อิลาว

กองบรรณาธิการ

พระปลัดระพิน พุทธิสาโร, ผศ.ดร.	พระมหาภุชญา กิตติโสภโณ, ผศ.ดร.	พระมหาสุนันท์ สุนนโท, ดร.
รศ.ดร.สุรินทร์ นิยมามกุล	รศ.ดร.อภิรักษ์ จันทะนี	ผศ.ดร.รัฐพล เย็นใจมา
ผศ.ดร.ยุทธนา ปราณีต	อ.ดร.พงศ์พัฒน์ จิตตานุรักษ์	อ.ดร.กาญจนา คำจตุ
พระสมนึก อธิปญโญ	พระนุชิต นาคเสโน	นางสาวสุมาลี บุญเรือง
นายกรกต ชำนาญจิต	นายสุภัทรชัย สีสะใบ	นางสาวกาญจนา บุญเรือง
นางสาววันเพ็ญ ฉายสอาด	นางสาวพัชรี ทาลาง	

ฝ่ายศิลปกรรม ผศ.ดร.อนุวัต กระสังข์, อ.ดร.สุริยา รักษาเมือง, อ.ดร.ประเสริฐ อิลาว, นายสุภัทรชัย สีสะใบ
นายกรกต ชำนาญจิต, นายพลวัฒน์ สีทา

พิมพ์ที่ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ศูนย์จำหน่ายหนังสือและอุปกรณ์การศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (วังน้อย)
79 หมู่ 1 ถนนพหลโยธิน หลักกิโลเมตรที่ 55
ตำบลลำไทร อำเภอน้ำน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035-248000 ต่อ 8048

คำนำ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นมหาวิทยาลัยที่ศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูงสำหรับพระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ และปรัชญาของมหาวิทยาลัยที่มีอยู่ว่า จัดการศึกษาพระพุทธศาสนา บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ พัฒนาจิตใจและสังคม ล้วนแล้วแต่เป็นไปตามพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 พระองค์ผู้ทรงสถาปนาแห่งนี้ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม และการส่งเสริมพระพุทธศาสนาและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อยู่บนรากฐานของปณิธานและปรัชญาของมหาวิทยาลัยทั้งสิ้น ดังจะเห็นได้ชัดเจนว่าทุกหลักสูตรและกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยจัดขึ้นจะต้องนำหลักพระพุทธศาสนาไปบูรณาการกับศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อที่จะนำไปสู่การพัฒนาจิตใจและสังคม การจัดประชุมวิชาการระดับชาติ มจร ครั้งที่ 3 เรื่อง นวัตกรรมทางการปกครองและทางการบริหารจัดการในยุคไทยแลนด์ 4.0 โดยมีนายเทวัญ ลิปตพัลลภ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี บรรยายพิเศษเรื่อง นโยบายของรัฐเกี่ยวกับการปกป้องและคุ้มครองพระพุทธศาสนา โดยในงานจัดประชุมวิชาการดังกล่าว ยังจัดแบ่งกลุ่มการนำเสนอ บทความ ออก 3 กลุ่ม กลุ่มนวัตกรรมทางการจัดการเชิงพุทธ กลุ่มนวัตกรรมทางรัฐประศาสนศาสตร์ กลุ่มนวัตกรรมทางรัฐศาสตร์ เพื่อเป็นการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของนักวิชาการจากหลายมหาวิทยาลัยสู่สาธารณะ ทั้งการตีพิมพ์ผลงานทางวิชาการและการจัดประชุมเสวนาทางวิชาการ รวมถึงมีการแสดงนิทรรศการทางวิชาการอีกด้วย

ในนามของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยขออนุโมทนาขอบคุณมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี สถาบันรัชต์ภาคย์ สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นภาคีร่วมจัดงานครั้งนี้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

หวังว่า การจัดประชุมวิชาการระดับชาติ มจร ครั้งที่ ๓ เรื่องนวัตกรรมทางการปกครองและทางการบริหารจัดการในยุคไทยแลนด์ 4.0 ครั้งนี้ จะเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้สนใจใฝ่รู้เรื่องดังกล่าวไปบูรณาการเข้ากับศาสตร์ต่าง ๆ อันจะนำไปสู่การพัฒนาจิตใจและสังคม ให้มีการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขที่ยั่งยืนตลอดไป

พระราชปริยัติกิจ, ศ.ดร.

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

คำชี้แจง

งานประชุมวิชาการระดับชาติ มจร ครั้งที่ 3 (MCU Congress I) ภายใต้หัวข้อ “นวัตกรรมทางการปกครองและการบริหารจัดการในยุคไทยแลนด์ 4.0” นี้จัดขึ้นด้วยวัตถุประสงค์ที่จะเผยแพร่ผลงานทางวิชาการของมหาวิทยาลัยสู่สาธารณะด้วยการตีพิมพ์ทางวิชาการด้านพระพุทธศาสนาบูรณาการเข้ากับศาสตร์สมัยใหม่และจะเป็นเวทีสาธารณะเพื่อการเผยแพร่องค์ความรู้จากงานวิจัยและงานวิชาการหลากหลายสาขาที่มีการนำหลักพุทธธรรมไปประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาที่เรียกว่า “พุทธบูรณาการ” ในการจัดงานครั้งนี้มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในฐานะเจ้าภาพการจัดงานได้รับการสนับสนุน สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) มหาวิทยาลัยมหากุฏราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สถาบันรัชต์ภาคย์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดผลผลิตที่เป็นองค์ความรู้จากการจัดงาน คณะผู้จัดงานจึงได้กำหนดให้มีการแสดงทัศนะในการประชุมกลุ่มย่อย จำนวน 3 กลุ่มประกอบด้วย 1) กลุ่มนวัตกรรมทางการจัดการเชิงพุทธ 2) กลุ่มนวัตกรรมทางรัฐประศาสนศาสตร์ 3) กลุ่มนวัตกรรมทางรัฐศาสตร์

ในขณะเดียวกันได้จัดให้มีกิจกรรมเพื่อความหลากหลายในการเสนอองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับพุทธบูรณาการ ประกอบด้วย 1) การแสดงปาฐกถา โดยนายเทวัญ ลิปตพัลลภ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี มาเป็นองค์ปาฐก (Keynote Speaker) บรรยายพิเศษเรื่อง นโยบายของรัฐเกี่ยวกับการปกป้อง และคุ้มครองพระพุทธศาสนา 2) การสัมมนาทางวิชาการโดยมีลักษณะเป็นการอภิปรายร่วม (Panel Discussion) และการประชุมกลุ่มย่อย (Group Discussion) โดยได้รับความเมตตาจากนักวิชาการทั้งฝ่ายบรรพชิตและคฤหัสถ์ จากสถาบันการศึกษาและองค์กรต่าง ๆ 3) การจัดนิทรรศการโดยนำข้อมูลจากงานวิชาการและงานวิจัยที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้ทำการศึกษาร่วมกับบุคลากรและนิสิตของมหาวิทยาลัยรวมทั้งจากภาคส่วนต่าง ๆ

สำหรับการดำเนินงานเกี่ยวกับบทบาททางวิชาการ คณะผู้จัดงานได้กำหนดให้มีการเปิดรับบทความ ได้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากลั่นกรองบทความ (Peer Review) ทั้งที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายในมหาวิทยาลัยและภายนอกมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัยทางมหาวิทยาลัยได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณากลั่นกรองเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ได้จัดส่งบทความที่ส่งปรับปรุงคืนกลับให้เจ้าของบทความได้ปรับแก้ จากนั้นได้แจ้งผลการพิจารณาบทความและผู้ที่ได้รับการคัดเลือกให้นำเสนอบทความในการประชุมกลุ่มย่อยและผู้ที่ได้รับการคัดเลือกให้นำเสนอในรูปแบบของโปสเตอร์ ในการจัดประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งนี้มีบทความที่ผ่านการคัดเลือกเพื่อตีพิมพ์จำนวนทั้งสิ้น 214 เรื่อง โดยมีบทความที่ผ่านการคัดเลือกให้นำเสนอในการประชุมกลุ่มย่อย จำนวน

4 การประชุมวิชาการระดับชาติ มจร ครั้งที่ 3

84 เรื่อง นำเสนอในรูปแบบโปสเตอร์ จำนวน 35 เรื่อง และเมื่อสำเร็จการประชุมระดับชาติดังกล่าวแล้ว จะได้มีการตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมครั้งนี้เพื่อเผยแพร่แก่สาธารณะต่อไป

คณะผู้จัดงานหวังเป็นอย่างยิ่งว่า การประชุมวิชาการระดับชาติ มจร ครั้งที่ 3 เรื่อง “นวัตกรรมทางการปกครองและการบริหารจัดการในยุคไทยแลนด์ 4.0” นี้ จะเป็นจุดเริ่มต้นในการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในรูปขององค์ความรู้ทางวิชาการไปสู่การแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม ตามปรัชญาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยที่ว่า “จัดการศึกษาพระพุทธศาสนา บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ พัฒนาจิตใจและสังคม” ต่อไป

รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม

รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป

ประธานกรรมการดำเนินงานการจัดประชุมวิชาการระดับชาติ มจร ครั้งที่ 3

กำหนดการ

การประชุมวิชาการระดับชาติ มจร ครั้งที่ 3 (MCU Congress 3)

เรื่อง “นวัตกรรมทางการปกครองและทางการบริหารจัดการในยุคไทยแลนด์ 4.0”

ณ ห้องประชุมเสียร์เตอร์บี คณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วันเสาร์ ที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2562

เวลา	รายละเอียด
ภาคเช้า	
เวลา 07.30 น.	- ลงทะเบียนรับของที่ระลึก และเข้าร่วมงาน
เวลา 08.00 น.	- ชมวิดีโอทัศน์ประวัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เวลา 08.30 น.	- พระราชปริยัติกวี,ศ.ดร. อธิการบดี ประธานในพิธีจุดธูปเทียนและนำบูชาพระรัตนตรัย - พระครูปริยัติกิตติธำรง,รศ.ดร. คณบดีคณะสังคมศาสตร์ ถวายสักการะ กล่าวถวายรายงาน - พระราชปริยัติกวี,ศ.ดร. อธิการบดีกล่าวเปิดงานและ บรรยายเรื่อง “นวัตกรรมทางการปกครองและทางการบริหาร จัดการในยุคไทยแลนด์ 4.0” - รศ.ดร.สุรพล สุธะพรหม รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป ถวายของที่ระลึกแด่อธิการบดี
เวลา 10.00 น.	- าพณา เทวัญ ลิปตพัลลภ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เดินทางมาถึงลานกิจกรรมอาคารเรียนรวมโซนบี ชั้น G เปิดนิทรรศการของหน่วยงานภาคีเครือข่ายและหน่วยงานของมหาวิทยาลัย และเปิดนิทรรศการภาคโปสเตอร์ (Poster Presentation) - าพณา เทวัญ ลิปตพัลลภ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เดินขึ้นสู่บนเวที - รศ.ดร.สุรพล สุธะพรหม รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป กล่าวรายงาน - าพณา เทวัญ ลิปตพัลลภ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เปิดการประชุมวิชาการระดับชาติ มจร ครั้งที่ 3 (MCU Congress 3) เรื่อง “นวัตกรรมทางการปกครองและทางการบริหารจัดการในยุคไทย แลนด์ 4.0” มอบโล่และเกียรติบัตรแก่ภาคีเครือข่ายการประชุมวิชาการระดับชาติ ประกอบด้วย - บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

เวลา	รายละเอียด																								
	- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ - สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ - คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ - คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันรัชต์ภาคย์ - มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ - คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต - คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา - คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ - มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี - มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง - อาพณฯ เทวัญ ลิปตพัลลภ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี บรรยายพิเศษเรื่อง “นโยบายของรัฐเกี่ยวกับการปกป้องและ คุ้มครองพระพุทธศาสนา” - พระครูปริยัติกิตติธำรง,รศ.ดร. คณบดีคณะสังคมศาสตร์ มอชของที่ระลีกแก่ อาพณฯ เทวัญ ลิปตพัลลภ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี																								
เวลา 11.30 น.	- ฉันทภัตอาหารเพล/รับประทานอาหารกลางวัน ณ ลานกิจกรรมอาคารเรียนรวมโซน A ชั้น G																								
ภาคบ่าย																									
เวลา 12.30 -16.30 น.	นำเสนอผลงานภาคบรรยาย กลุ่มนวัตกรรมทางการจัดการเชิงพุทธ ชุดที่ 1 สถานที่ : อาคารเรียนรวม โซน B ชั้น 2 ห้อง B 207 <table> <tr> <td>1. พระอุดมสิทธินายก, ผศ.ดร.</td><td>ประธานกรรมการ</td></tr> <tr> <td>2. ผศ.ดร.อุทัย สติมัน</td><td>กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ</td></tr> <tr> <td>3. พระสุธีวีรบัณฑิต, ดร.</td><td>กรรมการ</td></tr> <tr> <td>4. พระปลัดระพีณ พุทธิสาโร, ผศ.ดร.</td><td>กรรมการ</td></tr> <tr> <td>5. พระมหาภุชญา กิตติโสภโณ, ผศ.ดร.</td><td>กรรมการและเลขานุการ</td></tr> <tr> <td>6. นางสาววันเพ็ญ ฉายสอาด</td><td>กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ</td></tr> </table> กลุ่มนวัตกรรมทางการจัดการเชิงพุทธ ชุดที่ 2 สถานที่ : อาคารเรียนรวม โซน B ชั้น 2 ห้อง B 208 <table> <tr> <td>1. พระเมธีธรรมาจารย์, รศ.ดร.</td><td>ประธานกรรมการ</td></tr> <tr> <td>2. รศ.ดร.สุวิญ รักษิตย์</td><td>กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ</td></tr> <tr> <td>3. อ.ดร.อำนาจ บัวศิริ</td><td>กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ</td></tr> <tr> <td>4. พระมหาสุนันท์ สุนนโท, ดร.</td><td>กรรมการ</td></tr> <tr> <td>5. อ.ดร.ประเสริฐ ธิลา</td><td>กรรมการและเลขานุการ</td></tr> <tr> <td>6. นายสุภัทรชัย สีสะใบ</td><td>กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ</td></tr> </table>	1. พระอุดมสิทธินายก, ผศ.ดร.	ประธานกรรมการ	2. ผศ.ดร.อุทัย สติมัน	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	3. พระสุธีวีรบัณฑิต, ดร.	กรรมการ	4. พระปลัดระพีณ พุทธิสาโร, ผศ.ดร.	กรรมการ	5. พระมหาภุชญา กิตติโสภโณ, ผศ.ดร.	กรรมการและเลขานุการ	6. นางสาววันเพ็ญ ฉายสอาด	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ	1. พระเมธีธรรมาจารย์, รศ.ดร.	ประธานกรรมการ	2. รศ.ดร.สุวิญ รักษิตย์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	3. อ.ดร.อำนาจ บัวศิริ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	4. พระมหาสุนันท์ สุนนโท, ดร.	กรรมการ	5. อ.ดร.ประเสริฐ ธิลา	กรรมการและเลขานุการ	6. นายสุภัทรชัย สีสะใบ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
1. พระอุดมสิทธินายก, ผศ.ดร.	ประธานกรรมการ																								
2. ผศ.ดร.อุทัย สติมัน	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ																								
3. พระสุธีวีรบัณฑิต, ดร.	กรรมการ																								
4. พระปลัดระพีณ พุทธิสาโร, ผศ.ดร.	กรรมการ																								
5. พระมหาภุชญา กิตติโสภโณ, ผศ.ดร.	กรรมการและเลขานุการ																								
6. นางสาววันเพ็ญ ฉายสอาด	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ																								
1. พระเมธีธรรมาจารย์, รศ.ดร.	ประธานกรรมการ																								
2. รศ.ดร.สุวิญ รักษิตย์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ																								
3. อ.ดร.อำนาจ บัวศิริ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ																								
4. พระมหาสุนันท์ สุนนโท, ดร.	กรรมการ																								
5. อ.ดร.ประเสริฐ ธิลา	กรรมการและเลขานุการ																								
6. นายสุภัทรชัย สีสะใบ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ																								

เวลา	รายละเอียด												
	กลุ่มนวัตกรรมการทางรัฐประศาสนศาสตร์ ชุดที่ 1 สถานที่ : อาคารเรียนรวม โชน B ชั้น 1 ห้องเสียดอร์B												
	<table> <tr> <td>1. ศ.ดร.บุญทัน ดอกไธสง</td><td>ประธานกรรมการ</td></tr> <tr> <td>2. ผศ.ดร.วิชชุกร นาคชน</td><td>กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ</td></tr> <tr> <td>3. รศ.ดร.สุรินทร์ นิยมามูร</td><td>กรรมการ</td></tr> <tr> <td>4. ผศ.ดร.ธิติวดี หมั่นมี</td><td>กรรมการ</td></tr> <tr> <td>5. ผศ.ดร.อนุวัต กระสังข์</td><td>กรรมการและเลขานุการ</td></tr> <tr> <td>6. พระสมนึก อธิปญโญ</td><td>กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ</td></tr> </table>	1. ศ.ดร.บุญทัน ดอกไธสง	ประธานกรรมการ	2. ผศ.ดร.วิชชุกร นาคชน	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	3. รศ.ดร.สุรินทร์ นิยมามูร	กรรมการ	4. ผศ.ดร.ธิติวดี หมั่นมี	กรรมการ	5. ผศ.ดร.อนุวัต กระสังข์	กรรมการและเลขานุการ	6. พระสมนึก อธิปญโญ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
1. ศ.ดร.บุญทัน ดอกไธสง	ประธานกรรมการ												
2. ผศ.ดร.วิชชุกร นาคชน	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ												
3. รศ.ดร.สุรินทร์ นิยมามูร	กรรมการ												
4. ผศ.ดร.ธิติวดี หมั่นมี	กรรมการ												
5. ผศ.ดร.อนุวัต กระสังข์	กรรมการและเลขานุการ												
6. พระสมนึก อธิปญโญ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ												
	กลุ่มนวัตกรรมการทางรัฐประศาสนศาสตร์ ชุดที่ 2 สถานที่ : อาคารเรียนรวม โชน B ชั้น 1 ห้อง B107-B108												
	<table> <tr> <td>1. ศ.พล.ต.ท.หญิง ดร.นัยนา เกิดวิชัย</td><td>ประธานกรรมการ</td></tr> <tr> <td>2. ผศ.ดร.สมคิด ดวงจักร</td><td>กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ</td></tr> <tr> <td>3. ผศ.ดร.มยุรี รัตนเสริมพงษ์</td><td>กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ</td></tr> <tr> <td>4. ผศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลืออง</td><td>กรรมการ</td></tr> <tr> <td>5. ผศ.ดร.รัฐพล เย็นใจมา</td><td>กรรมการและเลขานุการ</td></tr> <tr> <td>6. พระนุชิต นาคเสโน</td><td>กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ</td></tr> </table>	1. ศ.พล.ต.ท.หญิง ดร.นัยนา เกิดวิชัย	ประธานกรรมการ	2. ผศ.ดร.สมคิด ดวงจักร	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	3. ผศ.ดร.มยุรี รัตนเสริมพงษ์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	4. ผศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลืออง	กรรมการ	5. ผศ.ดร.รัฐพล เย็นใจมา	กรรมการและเลขานุการ	6. พระนุชิต นาคเสโน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
1. ศ.พล.ต.ท.หญิง ดร.นัยนา เกิดวิชัย	ประธานกรรมการ												
2. ผศ.ดร.สมคิด ดวงจักร	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ												
3. ผศ.ดร.มยุรี รัตนเสริมพงษ์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ												
4. ผศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลืออง	กรรมการ												
5. ผศ.ดร.รัฐพล เย็นใจมา	กรรมการและเลขานุการ												
6. พระนุชิต นาคเสโน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ												
	กลุ่มนวัตกรรมการทางรัฐศาสตร์ ชุดที่ 1 สถานที่ : อาคารเรียนรวม โชน B ชั้น5 ห้อง B508-B509												
	<table> <tr> <td>1. รศ.ดร.สุพล สุธะพรหม</td><td>ประธานกรรมการ</td></tr> <tr> <td>2. ผศ.ดร.จิรายุ ทรัพย์สิน</td><td>กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ</td></tr> <tr> <td>3. ผศ.ดร.ยุทธนา ปราณีต</td><td>กรรมการ</td></tr> <tr> <td>4. อ.ดร.อภิญา ฉัตรข้อฟ้า</td><td>กรรมการ</td></tr> <tr> <td>5. อ.ดร.สุริยา รักษาเมือง</td><td>กรรมการและเลขานุการ</td></tr> <tr> <td>6. นายพลวัฒน์ สีทา</td><td>กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ</td></tr> </table>	1. รศ.ดร.สุพล สุธะพรหม	ประธานกรรมการ	2. ผศ.ดร.จิรายุ ทรัพย์สิน	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	3. ผศ.ดร.ยุทธนา ปราณีต	กรรมการ	4. อ.ดร.อภิญา ฉัตรข้อฟ้า	กรรมการ	5. อ.ดร.สุริยา รักษาเมือง	กรรมการและเลขานุการ	6. นายพลวัฒน์ สีทา	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
1. รศ.ดร.สุพล สุธะพรหม	ประธานกรรมการ												
2. ผศ.ดร.จิรายุ ทรัพย์สิน	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ												
3. ผศ.ดร.ยุทธนา ปราณีต	กรรมการ												
4. อ.ดร.อภิญา ฉัตรข้อฟ้า	กรรมการ												
5. อ.ดร.สุริยา รักษาเมือง	กรรมการและเลขานุการ												
6. นายพลวัฒน์ สีทา	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ												
	กลุ่มนวัตกรรมการทางรัฐศาสตร์ ชุดที่ 2 สถานที่ : อาคารเรียนรวม โชน B ชั้น5 ห้อง B507												
	<table> <tr> <td>1. รศ.ดร.ประมต นันทิยะกุล</td><td>ประธานกรรมการ</td></tr> <tr> <td>2. อ.ดร.ตระกูล จิตวัฒนากร</td><td>กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ</td></tr> <tr> <td>3. ผศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์</td><td>กรรมการ</td></tr> <tr> <td>4. อ.ดร.บวร ขมขุนศรี</td><td>กรรมการ</td></tr> <tr> <td>5. อ.ดร.กาญจนา คำจตุ</td><td>กรรมการและเลขานุการ</td></tr> <tr> <td>6. นางสาวกาญจนา บุญเรือง</td><td>กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ</td></tr> </table>	1. รศ.ดร.ประมต นันทิยะกุล	ประธานกรรมการ	2. อ.ดร.ตระกูล จิตวัฒนากร	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	3. ผศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์	กรรมการ	4. อ.ดร.บวร ขมขุนศรี	กรรมการ	5. อ.ดร.กาญจนา คำจตุ	กรรมการและเลขานุการ	6. นางสาวกาญจนา บุญเรือง	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
1. รศ.ดร.ประมต นันทิยะกุล	ประธานกรรมการ												
2. อ.ดร.ตระกูล จิตวัฒนากร	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ												
3. ผศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์	กรรมการ												
4. อ.ดร.บวร ขมขุนศรี	กรรมการ												
5. อ.ดร.กาญจนา คำจตุ	กรรมการและเลขานุการ												
6. นางสาวกาญจนา บุญเรือง	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ												
	กลุ่มนวัตกรรมการทางรัฐศาสตร์ ชุดที่ 3 สถานที่ : อาคารเรียนรวม โชน B ชั้น5 ห้อง B506												
	<table> <tr> <td>1. ศ.ดร.จันทน์ อติวัฒนสิทธิ์</td><td>ประธานกรรมการ</td></tr> <tr> <td>2. อ.ดร.จุฑาทิพย์ สุจริตกุล</td><td>กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ</td></tr> <tr> <td>3. รศ.ดร.พรรษา พฤษยามูร</td><td>กรรมการ</td></tr> <tr> <td>4. รศ.ดร.ธัชชนันท์ อิศรเดช</td><td>กรรมการ</td></tr> </table>	1. ศ.ดร.จันทน์ อติวัฒนสิทธิ์	ประธานกรรมการ	2. อ.ดร.จุฑาทิพย์ สุจริตกุล	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	3. รศ.ดร.พรรษา พฤษยามูร	กรรมการ	4. รศ.ดร.ธัชชนันท์ อิศรเดช	กรรมการ				
1. ศ.ดร.จันทน์ อติวัฒนสิทธิ์	ประธานกรรมการ												
2. อ.ดร.จุฑาทิพย์ สุจริตกุล	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ												
3. รศ.ดร.พรรษา พฤษยามูร	กรรมการ												
4. รศ.ดร.ธัชชนันท์ อิศรเดช	กรรมการ												

8 การประชุมวิชาการระดับชาติ มจร ครั้งที่ 3

เวลา	รายละเอียด
	5. อ.ดร.พงษ์พัฒน์ จิตตานุรักษ์ กรรมการและเลขานุการ
	6. นางสาวสุมาลี บุญเรือง กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
	นำเสนอผลงานภาคโปสเตอร์
	กลุ่มนวัตกรรมทางการปกครองและการบริหารในยุคไทยแลนด์ 4.0
	สถานที่ : ลานกิจกรรมอาคารเรียนรวมโซน B ชั้น G
	1. ศ.ดร.กฤษ เพิ่มทันจิตต์ ประธานกรรมการ
	2. รศ.ดร.ชลวิทย์ เจียรจิตต์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
	3. ผศ.ดร.บุษกร วัฒนบุตร กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
	4. รศ.ดร.สมาน งามสนิท กรรมการ
	5. รศ.ดร.อภิรักษ์ จันทะนี กรรมการ
	6. อ.ดร.ปนัดดา รักษาแก้ว กรรมการและเลขานุการ
	7. นายกรกต ชาบัณจิตต์ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
	8. นางสาวพัชรี ทาลาง กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
	ปิดการนำเสนอผลงานประจำห้องและมอบเกียรติบัตร

พิธีกรประจำงาน

: ผศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ฝ่ายวิชาการ

: อ.ดร.ปนัดดา รักษาแก้ว อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

สารบัญ

กองบรรณาธิการ	(1)
คณะกรรมการการวิพากษ์บทความ	(2)
คำนำ	(5)
กำหนดการ	(6)

การพัฒนาศักยภาพและการเรียนรู้เชิงธุรกิจของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
จังหวัดนครราชสีมา

อัมพร เจือจันทร์, วรณช แบบนา

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดสุราษฎร์ธานีเพื่อการท่องเที่ยว
อย่างยั่งยืน

สุเทพ สุดเอี่ยม, สุภาภรณ์ โสภา, สุขอุษา นุ่นทอง, อำพล ปุญญา,
ประสิทธิ์ พันธวงษ์/

การศึกษาส่วนประสมทางการตลาดที่ผลมีต่อพฤติกรรมการใช้โรงแรม
ราคาประหยัดในจังหวัดเชียงใหม่

ชัยยุทธ ชีโนกุล, พันธกิจ ท้าวทอง

พุทธรัฐศาสตร์ : กระบวนทัศน์และพลวัตของแนวคิดทางการเมือง

กรกต ชำบัณติต

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามนโยบายประเทศไทย 4.0 ขององค์การ
บริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี

ปิยนุช ชมบุญ, พรนภา เตียสุธิกุล

10 การประชุมวิชาการระดับชาติ มจร ครั้งที่ 3

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา
นครินทร์ จับจิตต์, สุวรรณ โชติสุกานต์, อรสา จรูญธรรม

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อการ
อุปโภค บริโภคอย่างยั่งยืน ขององค์การบริหารส่วนตำบลนาข้าวเสีย
อำเภอनाโยง จังหวัดตรัง
มนัชญา มีชู, วิชาญ จุลทริก

การบริหารกิจการสาธารณะภายใต้หลักธรรมาภิบาล ขององค์การ
บริหารส่วนตำบลคลองน้อย อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช
เฟื่องลดา ชุ่มนวน, วิชาญ จุลทริก

พลวัตภูมิปัญญาภาษาถิ่นของชุมชนลุ่มแม่น้ำโขง จ.หนองคาย
วิวัฒน์ ทองวาด

ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่า
อุปสรรค
กับสัมพันธภาพในครอบครัวของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
สุภาภรณ์ เจริญประดับ
รูปแบบการพัฒนาสินค้าเกษตรของบริษัทประชารัฐรักสามัคคีวิสาหกิจ
เพื่อสังคม (ประเทศไทย) จำกัด
เกรียงไกร ทรัพย์แสนมา, สิริ ลภัสลดา ปันสาน

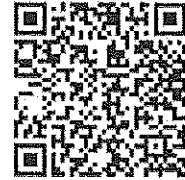

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนึ่ง
สุรินทร์ นิยมางกูร

แนวคิด หลักปฏิบัติในพระพุทธศาสนา : เพื่อพัฒนาให้เป็นกลไกในการ
พัฒนาสุขภาวะแบบองค์รวมในผู้สูงอายุ

บุญทัน ดอกไธสง, พระมหาภุชญา กิตติโสภโณ, พระปลัดระพิน
พุทธิสารโร, พงศ์พัฒน์ จิตตานุรักษ์, สุภัทรชัย สีสะใบ, มงคล ชัยวุฒิ

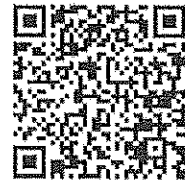
แนวคิดการบริหารงานเชิงนวัตกรรมสู่ผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่น

เกรียงศักดิ์ โชควรรกุล

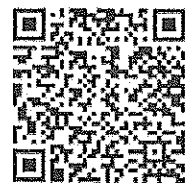
คุณภาพการตรวจสอบภายในและผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สุวรรณี รุ่งจตุรงค์, ฐิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์

ปัจจัยข้อได้เปรียบในการแข่งขันของอุตสาหกรรมการบินในเขตพัฒนา
พิเศษภาคตะวันออก

ชัยยุทธ ชีโนกุล

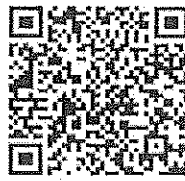
การบริหารทรัพยากรมนุษย์เชิงพุทธ

ณัฐกร ปังละออ, ปณณวิชญ์ แสงหล้า

การบริหารองค์กรและการเงินในสมัยพุทธกาล

ภัทรพล ใจเย็น , พลวัฒน์ ชุมสุข, ปิยวรรณ หอมจันทร์

การควบคุมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเค็มในพื้นที่น้ำจืดและการเฝ้าระวัง
ความเสียหาย

นรรัตน์ พึ่งอาศัย

12 การประชุมวิชาการระดับชาติ มจร ครั้งที่ 3

Competency development of Sangha Administrator in Thailand 4.0

Phramaha Chaiyaphorn Iddhivaro (Samrit)

การจัดการทรัพยากรมนุษย์ในยุคโลกาภิวัตน์

สิงห์คำ มณีจันสุข, พลวัฒน์ สีทา

บทบาทภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ในยุคโลกาภิวัตน์

พระสมุห์บุญโชค กิตติสาโร, พลวัฒน์ สีทา

ข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรมในการประกอบธุรกิจให้เช่าสังฆาริมทรัพย์

ศึกษากรณีสัญญาเช่าที่อยู่อาศัย

ประเสริฐ ลิมประเสริฐ,
พระครูวินัยธรเอก ชินวิโส

การบริหารทรัพยากรมนุษย์และระบบการทำงานในภาครัฐเพื่อมุ่งเน้น
ผลสัมฤทธิ์ในยุค 4.0

ยุภาดี แหยมสุขสวัสดิ์

การส่งเสริมหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสร้างครอบครัวสันติสุข

ธิดาภูมิ หมั่นมี, ณรงค์ศักดิ์ ชาวคอนไชย, นรารัตน์ สงวนทรัพย์

ธรรมาภิบาลอ่อนแอ สังคมไทยจึงอ่อนแอ

นพดล ดีไทยสงค์

การบริหารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเพื่อเป็นศูนย์กลาง
พระพุทธศาสนาโลกตามทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่

สมาน งามสนิท

แรงจูงใจในการทำงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอ
โพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

อภิญญา ฉัตรช่อฟ้า

การพัฒนาศักยภาพวิศวกรไทยในโรงงานอุตสาหกรรมตามแนวหลัก
พุทธธรรม

ไพรัช พานิชย์สกุลชัย, สุรินทร์ นิยมมากร, กฤษ เพิ่มทันจิตต์

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้เครื่องมือแพทย์ของเจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาล

สาธิต ทิพย์มณี, สุรินทร์ นิยมมากร

การบริหารทรัพยากรมนุษย์ในกลุ่มประเทศอาเซียน

ประพันธ์ คชแก้ว, สมาน งามสนิท

การบริหารทรัพยากรมนุษย์

วิศิษฐ์สร เอกกิตตินันท์

การบูรณาการ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และวินัย ด้านการบริหาร
ทรัพยากรมนุษย์โดยใช้หลักพุทธธรรม

พระครูปลัดชาติชาย ญาณโสภโณ(ชุมเงิน), รศ.ดร.สุรินทร์ นิยมมากร

14 การประชุมวิชาการระดับชาติ มจร ครั้งที่ 3

การแก้ปัญหาความขัดแย้งในการบริหารท้องถิ่น: ศึกษากรณี คัดค้าน
การก่อสร้างบ่อบำบัดน้ำเสียในอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
ยุทธศาสตร์ ฤทธิล้อย, สุรินทร์ นิยมางกูร

การวางแผนทรัพยากรมนุษย์
บวร ขมขุนศรี, สุรินทร์ นิยมางกูร, กฤษ เพิ่มทันจิตต์

การบริหารทรัพยากรมนุษย์ในอนาคต
พระมหาธีรวัฒน์ เสสปัญโญ, สุรินทร์ นิยมางกูร, กฤษ เพิ่มทันจิตต์

จริยธรรมและการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมในการบริหารทรัพยากรมนุษย์
ณัชชา อมราภรณ์, สุรินทร์ นิยมางกูร, กฤษ เพิ่มทันจิตต์

สัปปุริสธรรม 7 กับกระบวนการสรรหาบุคลากรเชิงรุก
สุภัทรรักษ์ สีสะใบ, รัตน์นที วิโรจน์ฤทธิ์,
พระสมุห์โอภาส โอภาโส (ศิริกิตติกุล)

การจัดการข้ามรับปริญญาของมหาวิทยาลัย มจร
พระคมสัน เจริญวงศ์, เอนก ไยอินทร์,
พระสมณีก ธีรปัญโญ (กลับน้อม)

ความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย
ธนะพัฒน์ เดชเลิศวรพัฒน์, ไพวรรณ ปุริมาต

ภาวะผู้นำตามแนวทางการบริหารเศรษฐกิจชุมชน
ไพรัช พานิชสกุลชัย, พรเศรษฐี วุฒิปัญญาอิสกุล

การปรับตัวขององค์กรภาครัฐ: การเมืองไทยในทศวรรษหน้า
ณัฐชนนจ์ ภูจอมจิตร, อนุวัต กระสังข์

บทบาทพระสงฆ์กับการพัฒนาชุมชน
พระมหาอาณัฐ กตปุญโญ

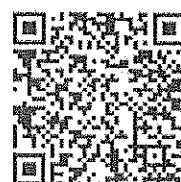
ทฤษฎีเกมส์ : การบริหารเชิงกลยุทธ์
ปิยวรรณ หอมจันทร์, พระครูพิพัฒน์ศาสนกิจจาทร

การบริหารงานบุคคลด้วยหลักพุทธธรรม
พระมหาธงชัย ชาทเมธี, ธิติวุฒิ หมั่นมี

การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด(ยาบ้า)ของเยาวชนโดยใช้
หลักอริยสัจ ๔ กรณีศึกษา : เยาวชนชนในอำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัด
ร้อยเอ็ด
ณัฐภัทร เสมานู, สันติญาณ รักษาภักดี

การบูรณาการหลักภavana ๔ ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
มนตรี พรหมวัน, สุรินทร์ นิยมางกูร

16 การประชุมวิชาการระดับชาติ มจร ครั้งที่ 3

อนาคตประชาธิปไตยหลังการเลือกตั้ง 24 มีนาคม 2562

พระสุทธินันท์ นามเดช, พระครูธรรมธรรมบุญเที่ยง ลักษณะพลวงศ์

การจัดการทรัพยากรมนุษย์ภาครัฐตามแนวพระพุทธศาสนา

พระปลัดพีระพงศ์ จิตธมโม

การบริหารทรัพยากรมนุษย์ตามแนวเชิงพุทธ

พระมหาอุทัย ปญญาปาโส

การพัฒนารูปแบบเศรษฐกิจที่เป็นธรรมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนริม

ฝั่งแม่น้ำโขง : กรณีศึกษา อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

คิด วรณดี

ก้าวอย่างประวัติศาสตร์ขององค์กรที่ทำหน้าที่ตรวจสอบความชอบด้วย

รัฐธรรมนูญของกฎหมายของประเทศไทย

โกเมศ ขวัญเมือง

การพัฒนาการจัดระบบสวัสดิการสังคมของประเทศไทย

สุกานดา จันทวารีย์

การบริหารจัดการภาครัฐยุคดิจิทัล

รัฐพล เย็นใจมา, สุรพล สุขพพรหม, พงษ์พัฒน์ จิตตานุรักษ์

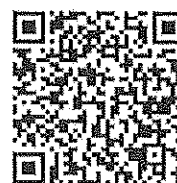
คุณสมบัติของพระนักเผยแผ่ในสังคมยุคใหม่

พระครูปลัดอดุล ปริบุญโน, ประดิษฐ์ ประคองสาย

อัตตหัตถ์ : พุทธวิธีในการบริหารงานบุคคล

พระมหาอากาศ จิตธมโม, อติวุฒิ หนัมนี

วิวัฒนาการของกฎหมายมรดกแทนที่

พระสิทธินิติธาดา (ชลัช โชติหุตโต), พระครูวินัยธรเอก ชินวโส

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักพุทธธรรม

พระอนุวัฒน์ อนุตตโร, อติวุฒิ หนัมนี

การพัฒนาสมรรถนะบุคลากรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักพละ 4

อมลวรรณ อบสิน

การพัฒนาองค์กรตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใน ยุคไทยแลนด์ 4.0

อติวุฒิ หนัมนี, สุทธิพร จินดา, ตุลยวดี หล่อตระกูล

การพัฒนาการบริหารบุคลากรสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย

ปัญญาธิสาร องค์กรปรัชญากุล, สุรินทร์ นิยมางกูร

18 การประชุมวิชาการระดับชาติ มจร ครั้งที่ 3

แนวทางการบริหารองค์กรด้วยหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

อติวุตติ หมั่นมี, พระกรินทร์ จิตธมโม

มุมมองพระพุทธศาสนากับการบริหารงานบุคคล

อติวุตติ หมั่นมี, พระสุริยะ ฐานธมโม

วิเคราะห์การสร้างภาวะผู้นำ : มุมมองพระพุทธศาสนา

อติวุตติ หมั่นมี, พระदेवेश โชติญาโณ

ประสิทธิภาพการบริหารองค์การด้วยหลักอริยบท 4

อติวุตติ หมั่นมี, พระปิยะ สิริสุนโณ (มุลวงศ์)

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลตามหลักพรหมวิหาร ๔

อติวุตติ หมั่นมี, ปณัดดา รักษาแก้ว, พระมหาเกียรติพงษ์ อภิสิทฺโธ

ระบบกลไกการพัฒนาสังคมด้วยหลักเบญจศีล

อติวุตติ หมั่นมี, บวร ขมขุนศรี, พระมหานิวัฒน์ อภิชาโน

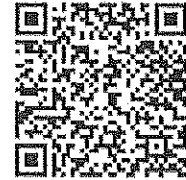
การศึกษาของคณะสงฆ์ไทย: การอนุรักษ์และการปรับตัว

พระมหาบัณฑิต ปณิตฺตเมธี

การประยุกต์ใช้อิทธิบาท 4 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของ
บุคลากรในองค์กรภาครัฐยุคดิจิทัล

ธิดาภูมิ หนัมนี่, พระมหาบำรุง ธมมเสฏฐโธ

ภาวะและการดูแล ด้านสุขภาพพระสงฆ์ไทย

ธิดาภูมิ หนัมนี่, พระมหาโสภณ กิตติโสภโณ(นิลยิม)

การบริหารชุมชนตามหลักธรรมาธิปไตย

ธิดาภูมิ หนัมนี่, พระยุนันท์ ภทฺทธมฺโม, Channel Nul

การจัดการทุนมนุษย์ตามหลักไตรสิกขา

พระสมณีก อธิปญโญ (กลั่นน้อม), สุรินทร์ นิยมางกูร,
กฤษ เพิ่มทันจิตต์

การเพิ่มมูลค่าคุณภาพชีวิตด้วยหลักประกันสังคม มาตรา ๔๐

ธิดาภูมิ หนัมนี่, สุจิต กิ่งเกล้า, ชาญวิทย์ พริกบุญจันทร์,
วชิรศักดิ์ ยอดปทุมพันธ์

พื้นที่สาธารณะกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน
ในยุครัฐบาลดิจิทัล

นครินทร์ เจริญเหล่าศิริ

นวัตกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยใช้รูปแบบชุมชน
บำบัดศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลรางจรเข้ อำเภอเสนา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วิษณุกร นาคธน

ข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรมในการประกอบธุรกิจให้เช่าอสังหาริมทรัพย์ ศึกษากรณีสัญญาเช่าที่อยู่อาศัย

Unfair Contract Term : A Case Study of Residential Rentals

ประเสริฐ ลิ้มประเสริฐ* พระครูวินัยธรเอก ชินวโส**

Prasert Limprasert, PhrakhruwinaithornEk Jinavamso

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งศึกษาข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรมในการประกอบธุรกิจให้เช่าอสังหาริมทรัพย์ศึกษากรณีสัญญาเช่าที่อยู่อาศัย ซึ่งชีวิตประจำวันของมนุษย์เรา ไม่ว่าจะเป็นในอยู่สถานะบุคคลธรรมดาหรือเป็นบุคคลที่มีสภาพตามกฎหมายอย่างนิติบุคคล ย่อมมีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับนิติกรรมสัญญาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งในด้านสัญญาจ้างทำงาน สัญญาซื้อขาย สัญญาจ้างทำของ สัญญากู้ยืม สัญญาให้ สัญญาค้ำประกัน สัญญาเช่า เป็นต้น ซึ่งในการเข้าทำนิติกรรมสัญญาใด ๆ นั้น ล้วนแล้วแต่อยู่ภายใต้ความยอมรับว่าบุคคลย่อมมีสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่เท่าเทียมกัน ไม่ว่าบุคคลผู้นั้นจะมีถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ สีผิว ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมือง ทุกๆคนย่อมได้รับความคุ้มครองเช่นเดียวกันภายใต้บทบัญญัติของกฎหมาย ซึ่งบุคคลย่อมมีสิทธิเสรีภาพในการทำนิติกรรม โดยอาศัยหลักเสรีภาพในการแสดงเจตนาและหลักความศักดิ์สิทธิ์ในการแสดงเจตนาเป็นสำคัญ โดยไม่เป็นการบังคับ ชูเชิญ หลอกลวง บังคับ ฉ้อฉล และกระทำด้วยความสมัครใจ อันเป็นองค์ประกอบที่ถือว่าทำสัญญากันได้ ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานของกลุ่มสังคมทุกกลุ่ม

* อาจารย์ประจำหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

** อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต สาขาการจัดการเชิงพุทธ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สัญญาที่เกิดขึ้นเปรียบเสมือนเป็นกฎหมายที่คู่สัญญาจะต้องถูกบังคับและปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น ซึ่งถือเป็นหลักสากลกฎหมายของทุกประเทศในการทำสัญญา

ส่วนสัญญานี้ผู้ประกอบการธุรกิจ ทำกับผู้บริโภคมักจะจัดทำเป็นสัญญาสำเร็จรูป ในบางกรณีนั้นเป็นการเอาเปรียบต่อผู้บริโภค และมีความไม่เป็นธรรมต่อคู่สัญญาอีกฝ่าย ซึ่งจะพบว่ามี การเอาเปรียบในการทำสัญญามีลักษณะเป็นข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม โดยเฉพาะสัญญาเช่าอสังหาริมทรัพย์เพื่อการอยู่อาศัย ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์นั้นหลักความศักดิ์สิทธิ์ของการแสดงเจตนา อยู่ในหมวดเรื่องการเช่าอสังหาริมทรัพย์ ที่เป็นเรื่องระหว่างคู่สัญญาที่เป็นเอกชน รัฐจะคุ้มครองเฉพาะที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ของส่วนรวมนั้น อันได้แก่ การอันใดที่วัตถุประสงค์นั้นเป็นการต้องห้ามโดยชัดแจ้งโดยข้อกฎหมาย เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เป็นการพนันวิสัย การนั้นย่อมเป็นโมฆะ ดังนั้นการที่ผู้ใดลงนามในสัญญาแล้วจะมากล่าวอ้างหรือโต้แย้งในภายหลัง จึงเป็นฝ่ายเสียเปรียบและแพ็คดีในที่สุด

สัญญาเช่าอสังหาริมทรัพย์กรณีที่อยู่อาศัยนั้น เป็นสัญญาชนิดหนึ่งแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้มีการกำหนดสาระสำคัญถึงสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบ และการสิ้นสุดระบับลงของสัญญา ในการทำสัญญาเช่าอสังหาริมทรัพย์ในอดีตนั้น ผู้ประกอบการธุรกิจให้เช่าอสังหาริมทรัพย์มักจะจัดทำสัญญาในรูปแบบสัญญาสำเร็จรูปและก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมและความเสียหายแก่คู่กรณีที่เป็นผู้บริโภค

นอกจากกรณีของรัฐต้องกำหนดแนวทางและมาตรการที่ช่วยป้องกันและกำกับดูแลปัญหาด้านข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรมในการประกอบธุรกิจให้เช่าอสังหาริมทรัพย์เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคแล้วควรจะต้องคำนึงถึงความเป็นธรรมที่ผู้ให้เช่าได้รับด้วย ทั้งสองฝ่ายจึงจะสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข จึงมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้ 1) เสนอแบบตัวอย่างข้อสัญญาเช่าอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นธรรมและไม่เป็นธรรม 2) กำหนดอัตราหรือข้อจำกัดในการกำหนดค่าส่วนกลางของผู้ให้เช่าที่เรียกเก็บจากผู้เช่าอย่างเป็นธรรมและเหมาะสม 3) กำหนดมาตรการหรือวิธีการกำกับดูแลผู้ให้เช่า ในกรณีที่ผู้เช่าไม่ชำระค่าเช่าหรือค่าใช้จ่ายอื่น ๆ อันเกี่ยวกับการเช่าอาคาร

คำสำคัญ : สัญญา , ข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม , รัฐ , การให้เช่าที่อยู่อาศัย

ABSTRACT

This article aims to study Unfair Contract Term : A Case Study of Residential Rentals. In our daily life even natural person or juristic have to concern with contract Act for example employment contract, sale contract, hire of work contract, loan contract, promise contract, quarantine contract, rental contract etc. All contract acts are under the right freedom, equal and human dignity and for all race, skin color, language, sex, age, disability, health, status, religion, education or politics. To do juristic acts have to be done under the acceptable of freedom and right individually under the protection and acceptable by the law without compulsion, and deceive that is the basic factor for every society.

The contract is compared as law so that the partners of the contract have to comply with the law of all countries. The contract between entrepreneur and always consumer with instant agreement which always take disadvantage to the consumer especially in real estate rental. According to the provisions of civil and commercial law which cover only in private sector. The government will consider only the one which affect to the public for example the intention to do the agreement is illegal where as it is beyond one's control or it is affected to the harmony or morality, it will be determined as invalid. Therefore, the one who do the agreement cannot claim or argument later. It will be disadvantage agreement and defeated case.

The contract of residential rental is one of the civil and commercial law that considers about the right, duty, responsibility and it considers stop at any time. In the past, the entrepreneur used the instant contract that is unfair for the consumer.

Besides the government have to setup guideline of the problem preventive of unfair contract to protect the rental and consumer.

Recommendation from the researcher 1. Present the example of justice and injustice of residential contract. 2. Set up the rate of Maintenance fee that is fair and reasonable for renter. 3. Set up the regulations for the renter payment or any other charge.

Keywords: Contract, Unfair Contract Term, Government, Residential Rentals

1. บทนำ

การศึกษากฎนิติกรรมสัญญาในการเช่าอสังหาริมทรัพย์นั้นคือข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรมในการประกอบธุรกิจให้เช่าอสังหาริมทรัพย์ : ศึกษากรณีสัญญาเช่าที่อยู่อาศัย ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับบุคคลจำนวนมากและมีบทบัญญัติของกฎหมายกำหนดถึงรายละเอียดและข้อบังคับหลายฉบับ ได้แก่ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พระราชบัญญัติ หอพัก พ.ศ. 2558 พระราชบัญญัติข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540 และกฎหมาย ที่มีการบัญญัติและประกาศใช้เมื่อไม่นานมานี้ โดยประกาศ ณ วันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2561 คือ ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่องให้ธุรกิจการให้เช่าอาคารเพื่ออยู่อาศัยเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. 2561 ซึ่งกำหนดให้ธุรกิจที่อยู่ในการควบคุมภายใต้ประกาศนี้คือ “การประกอบธุรกิจที่ ผู้ประกอบธุรกิจตกลงให้ผู้เช่าซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาได้ใช้อาคารเพื่ออยู่อาศัย และผู้เช่าตกลงจะให้ค่าเช่าเพื่อการนั้นโดยมีสถานที่ที่จัดแบ่งให้เช่าตั้งแต่ ๕ หน่วยขึ้นไป ไม่ว่าจะอยู่ในอาคารเดียวกันหรือหลายอาคารรวมกัน “ ตามข้อ 2 ของประกาศฉบับนี้

ถึงแม้ว่าวิวัฒนาการและการออกบทบัญญัติของกฎหมายเพื่อการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนากฎหมายให้มีการบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนอย่างเป็นธรรมในรูปแบบและลักษณะต่างๆแล้วนั้น แต่ยังคงมีจุดบกพร่องและเกิดปัญหาหลายประการทั้งมาจากบทบัญญัติของกฎหมายเอง การตีความ การนำไปปรับใช้และความไม่สุจริตระหว่างคู่สัญญาที่เจตนาจะเอาเปรียบหรือหาประโยชน์อันไม่ควรได้จากคู่สัญญาอีกฝ่ายโดยทุจริต

ส่วนตามหลักกฎหมายของประเทศไทยบทบัญญัติที่เป็นพื้นฐานและกล่าวถึงองค์ประกอบของการทำนิติกรรมและสัญญาคือ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 149 บัญญัติว่า นิติกรรม หมายความว่า การใด ๆ อันทำลงโดยชอบด้วยกฎหมายและด้วยใจสมัครมุ่งโดยตรงต่อการผูกนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคล เพื่อจะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน หรือ

ระบับซึ่งสิทธิ” อธิบายตามหลักกฎหมายมาตรานี้คือการทำนิติกรรมหรือสัญญาใดๆ ที่ถูกต้อง และบังคับใช้ได้ตามกฎหมายนั้นจำต้องมีองค์ประกอบทั้ง 4 ข้อนี้ครบทุกประการ คือ

- 1) การใดๆ ที่กระทำโดยถูกต้องตามกฎหมาย
- 2) กระทำด้วยความสมัครใจ
- 3) มุ่งที่จะให้เกิดผลทางกฎหมายหรือนิติสัมพันธ์
- 4) เป็นนิติกรรมหรือสัญญาที่ทำขึ้นมาเพื่อจะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน หรือระบับซึ่ง

สิทธิ

หากนิติกรรมหรือสัญญาใดๆ ไม่ต้องมีองค์ประกอบครบทุกข้อดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้นย่อม ไม่มีความสมบูรณ์ตามหลักของกฎหมาย การนำไปบังคับฟ้องร้องดำเนินคดีย่อมมีความ บกพร่องและเป็นเหตุให้ไม่สามารถกระทำได้หรือกระทำแล้วก่อให้เกิดความเสียหายในภายหลัง นั้นเอง หรือที่เรียกในทางกฎหมายว่าโมฆะกรรม และ โหมฆิยะกรรม

ดังนั้นด้วยปัญหาที่กล่าวมาทั้งหมดนี้จึงเล็งเห็นถึงความสำคัญและมีความตั้งใจเป็น อย่างยิ่งที่จะศึกษาวิจัยเพื่อทราบและหาแนวทางข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหานั้นจะ ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ประชาชนโดยรวม สังคมและประเทศชาติสืบต่อไป

2. แนวคิด ทฤษฎี ความเป็นมา วิวัฒนาการในการประกอบธุรกิจให้เข้า อสังหาริมทรัพย์และหลักการให้ความคุ้มครองผู้เช่าอสังหาริมทรัพย์

การทำนิติกรรมสัญญานั้น มีความเป็นมาตั้งแต่โบราณกาล เริ่มจากการทำข้อตกลง ข้อมนุษย์ทั้งในรูปแบบฝ่ายเดียว หรือตั้งแต่สองฝ่ายขึ้นไปอันมีแนวคิดมาจากทฤษฎีว่าด้วย เสรีภาพในการแสดงเจตนา (The Doctrine of Freedom of Contract) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่ ยอมรับกันมากตามหลักสากลจนมาจนถึงในปัจจุบัน ในศตวรรษที่ 18 อัดัม สมิธ (Adam Smith) (2266-2333) นักปรัชญาศีลธรรม และ นักเศรษฐศาสตร์การเมืองชาวสกอตแลนด์ได้ กล่าวไว้ว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการทำสัญญาอย่างใดก็ได้ซึ่งตนเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อตน มากที่สุด” จากนั้นก็ได้มีการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงและพัฒนาในรูปแบบและรายละเอียดของนิติ กรรมสัญญาให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นทั้งในการตราเป็นบทบัญญัติทางกฎหมาย การจัดทำ และแบ่งประเภทของสัญญา การทำสัญญามาปรับใช้ในการดำรงชีวิตทั้งในด้านการประกอบ อาชีพ การดำเนินธุรกิจการค้าการลงทุน การแลกเปลี่ยนซื้อขาย การเช่า การกู้ยืม การบันทึก ข้อตกลงต่าง ตลอดจนสัญญาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของมนุษย์เราในทุกๆอย่างที่จะต้องเป็น

คู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งจะต้องปฏิบัติตามและมีผลบังคับใช้ตามกฎหมายของแต่ละรัฐและท้องถิ่น ทั้งโดยหลักทั่วไปและเป็นการเฉพาะเรื่อง

นอกจากทฤษฎีว่าด้วยเสรีภาพในการแสดงเจตนา (The Doctrine of Freedom of Contract) แล้วนั้น ยังมีหลักการที่สำคัญที่มีความเกี่ยวข้องกับการนิติกรรมสัญญา ซึ่งเป็นหลักกฎหมายพื้นฐานสำหรับระบบซีวิลลอว์ (civil law system) และเป็นต้นแบบสำหรับวงการกฎหมายระหว่างประเทศทั่วโลกนั่นคือหลักสัญญาต้องเป็นสัญญา (pecta sunt servanda) หลักความศักดิ์สิทธิ์ในการแสดงเจตนา (Autonomy of Will) และหลักสุจริต (good faith) หลักความสงบเรียบร้อย (publicpolicy หรือ public order) และศีลธรรมอันดีของประชาชน (good moral) ซึ่งหลักการตีความสัญญาทางแพ่ง (interpretation of contract under private law) ซึ่งตามหลักการและทฤษฎีที่กล่าวมานั้น มีสาระสำคัญว่าคู่สัญญาต้องกระทำการโดยสุจริตซึ่งกันและกัน กระทำด้วยความสมัครใจไม่มีการบังคับขู่เข็ญ มีเสรีภาพและความเท่าเทียมกันในการทำสัญญาไม่ว่าจะมีความแตกต่างกันทางด้านถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ สีผิว ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมือง และเมื่อทำสัญญาแล้วนั้น คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายต้องปฏิบัติตามและบังคับใช้ให้ผลเป็นไปตามที่ตกลงกันในสัญญานั้นๆ มีการตีความในทางกฎหมายแพ่งและความเข้าใจถึงความต้องการตามที่ตกลงกัน และเมื่อบังคับใช้และมีผลในทางกฎหมายแล้ว จะนำมาซึ่งความเรียบร้อยทางการ เมืองการปกครอง เพื่อคุ้มครองสถาบันต่างๆ ในสังคม อันได้แก่ รัฐ ครอบครัว และเอกชน รวมทั้งความเรียบร้อยทางเศรษฐกิจเพื่อรักษาประโยชน์ของสังคมและเอกชน ทุกๆฝ่ายสามารถ อยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข และมีความขัดแย้งหรือเกิดปัญหาน้อยที่สุด

3. หลักกฎหมายในการให้ความคุ้มครองผู้เช่าอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทยและต่างประเทศ

ในปัจจุบันฝ่ายนิติบัญญัติ รัฐ ส่วนราชการ ผู้บริหารประเทศและผู้มีความเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนจะมีการกำหนดหลักเกณฑ์ ข้อบังคับ ข้อปฏิบัติ บัญญัติออกมาเป็นกฎหมาย ระเบียบ ประกาศหรือชื่อเรียกอื่นใดอันมีสถานะทางกฎหมายมาคอยกำกับ ควบคุม ดูแล การประกอบธุรกิจให้เช่าอสังหาริมทรัพย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรมในการประกอบธุรกิจให้เช่าอสังหาริมทรัพย์ สำหรับกรณีสัญญาเช่าที่อยู่อาศัย ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีและมีเจตนารมณ์

ให้เกิดนิติกรรมสัญญาที่เป็นธรรมกับทุกฝ่าย ลดความขัดแย้งและปัญหาข้อพิพาทที่อาจเกิดขึ้นในด้านต่างๆ แต่ถึงอย่างไรก็ดีในสภาพความเป็นจริงนั้นยังคงมีปัญหาและข้อพิพาทเกิดขึ้นอยู่เสมอในรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป

ปัญหาดังกล่าวเกิดจากปัจจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในด้านตัวบุคคล และ ด้านบทบัญญัติของกฎหมายโดยในเรื่องปัจจัยด้านตัวบุคคลนั้นก็มาจากปัญหาทางด้านจิตใจ แนวคิด ทัศนคติในการดำรงชีวิตของแต่ละคน ซึ่งต้องยอมรับว่าในสังคมปัจจุบันเป็นยุคที่คุณธรรมและศีลธรรมในจิตใจมนุษย์เราหลายคนมีความเห็นแก่ตัว คิดเห็นประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าความเดือดร้อนของผู้อื่นจนเกิดการ

แต่ยังมีแนวทางในการปลูกหรือเสริมสร้างจิตสำนึกและทัศนคติในการเป็นคนที่ดีอันมีแนวทางสำหรับการปฏิบัติ ดังนี้

1. สอดแทรกการปลูกจิตสำนึกที่ดีให้กับคนทุกเพศ ทุกวัน ให้ตระหนักและเห็นคุณค่าของคุณธรรมจริยธรรม คุณงามความดี และผลกระทบจากการกระทำของตนที่ส่งผลต่อผู้อื่นหรือสังคม
2. ร่วมสร้างความรู้สึกรับผิดชอบ ต่อชีวิตตนเองโดยไม่ไปละเมิดหรือเบียดเบียนผู้อื่นหรือสิ่งมีชีวิตอื่นใดทั้งสิ้น
3. ให้ความรู้ ความเข้าใจในด้านธรรมะ กฎแห่งกรรม ความดีความชั่ว ผลแห่งบาปหรือกรรม โดยนำหลักธรรมทางพุทธศาสนามาอธิบายและนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน
4. เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในด้านกฎหมาย ตระหนักถึงโทษจากการทำความผิด
5. จัดโครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมและสนับสนุนในด้านคุณธรรมและจริยธรรมของคนในสังคมในรูปแบบที่น่าสนใจและเข้าถึงได้ง่าย

4. ปัญหาการคุ้มครองผู้เช่าอสังหาริมทรัพย์จากการประกอบธุรกิจให้เช่าอสังหาริมทรัพย์ในรูปแบบห้องพักราคาต่ำ

การแก้ปัญหาด้านปัจจัยของตัวบุคคลแล้วนั้นเห็นว่ากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรมในการประกอบธุรกิจให้เช่าอสังหาริมทรัพย์ สำหรับกรณีสัญญาเช่าที่อยู่อาศัย ที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบันยังมีช่องว่างและอาจก่อให้เกิดปัญหาในลักษณะต่างๆ ได้ โดยประเด็นที่นำมาสรุปผลในครั้งนี้ได้แก่

พระราชบัญญัติ ว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๔ บัญญัติว่า “ข้อตกลงในสัญญาระหว่างผู้บริโภคกับผู้ประกอบธุรกิจการค้า หรือวิชาชีพ หรือในสัญญาสำเร็จรูป หรือในสัญญาขายฝากที่ทำให้ผู้ประกอบธุรกิจการค้า หรือวิชาชีพหรือผู้กำหนด

สัญญาสำเร็จรูป หรือผู้ซื้อฝากได้เปรียบคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งเกินสมควร เป็นข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม และให้มีผลบังคับได้เพียงเท่าที่เป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณีเท่านั้น

ในกรณีที่มีข้อสงสัย ให้ตีความสัญญาสำเร็จรูปไปในทางที่เป็นคุณแก่ฝ่ายซึ่งมิได้เป็นผู้กำหนดสัญญาสำเร็จรูปนั้น

ข้อตกลงที่มีลักษณะหรือมีผลให้คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งปฏิบัติหรือรับภาระเกินกว่าที่วิญญูชนจะพึงคาดหมายได้ตามปกติ เป็นข้อตกลงที่อาจถือได้ว่าทำให้ได้เปรียบคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งเช่น

- (1) ข้อตกลงยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดที่เกิดจากการผิดสัญญา
- (2) ข้อตกลงให้ต้องรับผิดหรือรับภาระมากกว่าที่กฎหมายกำหนด
- (3) ข้อตกลงให้สัญญาสิ้นสุดลงโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือให้สิทธิบอกเลิกสัญญาได้โดยอีกฝ่ายหนึ่งมิได้ผิดสัญญาในข้อสาระสำคัญ
- (4) ข้อตกลงให้สิทธิที่จะไม่ปฏิบัติตามสัญญาข้อหนึ่งข้อใด หรือปฏิบัติตามสัญญาในระยะเวลาที่ล่าช้าได้โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร
- (5) ข้อตกลงให้สิทธิคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งเรียกร้องหรือกำหนดให้อีกฝ่ายหนึ่งต้องรับภาระเพิ่มขึ้นมากกว่าภาระที่เป็นอยู่ในเวลาทำสัญญา
- (6) ข้อตกลงในสัญญาขายฝากที่ผู้ซื้อฝากกำหนดราคาสินไถ่สูงกว่าราคาขายบวกอัตราดอกเบี้ยเกินกว่าร้อยละสิบห้าต่อปี
- (7) ข้อตกลงในสัญญาเช่าซื้อที่กำหนดราคาค่าเช่าซื้อ หรือกำหนดให้ผู้เช่าซื้อต้องรับภาระสูงเกินกว่าที่ควร
- (8) ข้อตกลงในสัญญาบัตรเครดิตที่กำหนดให้ผู้บริโภคต้องชำระดอกเบี้ย ปรับปรุงค่าใช้จ่ายหรือประโยชน์อื่นใดสูงเกินกว่าที่ควรในกรณีที่ผิดนัดหรือที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการผิดนัดชำระหนี้
- (9) ข้อตกลงที่กำหนดวิธีคิดดอกเบี้ยทบต้นที่ทำให้ผู้บริโภคต้องรับภาระสูงเกินกว่าที่ควร”

จากบทบัญญัติในมาตรา 4 ข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม ต้องมีองค์ประกอบ 2 ประการ คือ เป็นข้อตกลงที่ผู้ประกอบการค้าหรือวิชาชีพหรือผู้กำหนดสัญญาสำเร็จรูปได้เปรียบคู่สัญญาอีกฝ่าย และอีกประการหนึ่งคือการได้เปรียบนั้นจะต้องได้เปรียบที่เกินสมควร จากที่กล่าวมาสัญญาสำเร็จรูป ตามความในมาตรานี้ได้มีบัญญัติในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ ความว่า “สัญญาสำเร็จรูป” หมายความว่า สัญญาที่ทำ

เป็นลายลักษณ์อักษรโดยมีการกำหนดข้อสัญญาที่เป็นสาระสำคัญไว้ล่วงหน้า ไม่ว่าจะทำในรูปแบบใด ซึ่งคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดนำมาใช้ในการประกอบกิจการของตน”

ประเด็นปัญหาในการพิจารณาว่าความได้เปรียบและความเกินสมควรดังเช่นว่านั้น มีขอบเขตที่กำหนดแนวทางมากหรือน้อยเพียงไร และประเด็นที่กล่าวถึงคำว่า สัญญาที่ไม่เป็นธรรม นั้น ควรจะมีหลักเกณฑ์ คำนิยาม หรือข้อกำหนดที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพื่อให้เป็นที่เข้าใจได้ตรงกันว่า มีความไม่เป็นธรรมในลักษณะใด รูปแบบใด ประการใดได้บ้าง ทำให้ผู้มีความรู้และผู้ที่มีความรู้ทางกฎหมายไม่มากนัก มีความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน ไม่เกิดปัญหาข้อพิพาทในการตีความว่าสัญญาต่างๆที่เกิดขึ้นนั้น มีความเป็นธรรมหรือไม่ และได้เปรียบเสียเปรียบ คู่สัญญาอีกฝ่ายเกินสมควรหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด

5. แนวทางในการให้ความคุ้มครองผู้เช่าอสังหาริมทรัพย์จากผู้ประกอบธุรกิจให้เช่าอสังหาริมทรัพย์

บทบัญญัติของกฎหมายที่ปรับปรุงแก้ไขเพื่อความเป็นธรรมของคู่สัญญาและผู้บริโภคที่สำคัญอีกฉบับหนึ่งคือ ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจการให้เช่าอาคารเพื่ออยู่อาศัยเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. 2561

ประกาศฉบับดังกล่าวมีเจตนารมณ์เพื่อให้มีการควบคุมสัญญาอันเกี่ยวข้องกับธุรกิจการให้เช่าอาคารเพื่ออยู่อาศัย ให้ผู้บริโภคหรือผู้เช่าได้รับความเป็นธรรมไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบจากผู้ให้เช่า แต่ยังมีช่องว่างหรือความไม่ชัดเจนซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาอันได้แก่

ข้อ 4 บัญญัติว่า”ข้อสัญญาที่ผู้ประกอบธุรกิจทำกับผู้เช่าต้องไม่ใช่ข้อสัญญาที่มีลักษณะหรือความหมายในลักษณะทำนองเดียวกัน ดังต่อไปนี้...

(7) ข้อสัญญาที่กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจกำหนดอัตราค่าบริการกระแสไฟฟ้าและน้ำประปาเกินกว่าอัตราที่ผู้ให้บริการกระแสไฟฟ้าและน้ำประปาเรียกเก็บจากผู้ประกอบธุรกิจ

(8) ข้อสัญญาที่กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจมีสิทธิกระทำการปิดกั้นไม่ให้ผู้เช่าเข้าใช้ประโยชน์อาคารหรือมีสิทธิเข้าไปในอาคารเพื่อยึดทรัพย์สิน หรือขนย้ายทรัพย์สินของผู้เช่า ในกรณีที่ผู้เช่าไม่ชำระค่าเช่าหรือค่าใช้จ่ายอื่น ๆ อันเกี่ยวกับการเช่าอาคาร...”

จากข้อ 4 (7) ที่ได้มีการกำหนดมิให้ผู้ประกอบธุรกิจกำหนดอัตราค่าบริการกระแสไฟฟ้าและน้ำประปาเกินกว่าอัตราที่ผู้ให้บริการกระแสไฟฟ้าและน้ำประปาเรียกเก็บจากผู้ประกอบธุรกิจนั้น จะมีผลทำให้ผู้เช่าได้ชำระค่าน้ำและค่าไฟฟ้าในอัตราที่ตรงตามมิเตอร์หน่วยวัด ซึ่งเป็นผลดีแก่ผู้เช่าเป็นอย่างมาก

แต่ในสภาพความเป็นจริงนั้น ผู้ประกอบธุรกิจ ได้มีการเรียกเก็บค่าส่วนกลางเพิ่มขึ้น หรือบางแห่งจากเดิมที่ไม่เคยมีการเก็บค่าส่วนกลางเลย ก็มีการเรียกเก็บขึ้นมา ด้วยเหตุผล ในการชดเชยรายได้ที่เสียไปและเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับผู้ประกอบธุรกิจในการดำเนินการด้าน สาธารณูปโภคต่างๆ ซึ่งในบางแห่งเมื่อมีการคำนวณโดยเฉลี่ยแล้วจะเป็นการผลักรถการ ชำระเงินให้แก่ผู้เช่าอยู่ดี ซึ่งในบางกรณีหากใช้ไฟฟ้าหรือน้ำประปาไม่มาก จะทำให้มี รายจ่ายมากขึ้นกว่าเดิมเสียอีก จึงมีความเห็นให้มีการกำหนดอัตราหรือข้อจำกัดในการ กำหนดค่าส่วนกลางของผู้ให้เช่าที่เรียกเก็บจากผู้เช่าอย่างเป็นธรรมและเหมาะสม มิให้มาก จนเกินไป

อีกประเด็นหนึ่งจาก ข้อ 4 ที่ได้มีการบัญญัติไว้ว่า (8) “ที่มีการกำหนดห้ามมิให้ผู้ ประกอบธุรกิจมีสิทธิกระทำการปิดกั้นมิให้ผู้เช่าเข้าใช้ประโยชน์อาคารหรือมีสิทธิเข้าไปใน อาคารเพื่อยึดทรัพย์สิน หรือขนย้ายทรัพย์สินของผู้เช่า ในกรณีที่ผู้เช่าไม่ชำระค่าเช่าหรือ ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ อันเกี่ยวกับอาคาร” แล้วนั้น มีความเห็นว่าเป็นมาตรการที่อาจนำไปสู่ปัญหา การไม่ชำระค่าเช่าหรือค่าใช้จ่ายอื่นๆที่ตามมาได้ เนื่องจากมาตรการตามกฎหมายที่มีเพื่อ ดำเนินการในเรื่องการขับไล่หรือให้ผู้เช่าอาศัยออกจากทรัพย์สินที่ให้เช่านั้น มีระยะเวลาใน การดำเนินการที่ล่าช้า และก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ประกอบธุรกิจได้ จึงเห็นสมควรให้มี กำหนดมาตรการหรือวิธีการกำกับดูแลผู้ให้เช่า ในกรณีที่ผู้เช่าไม่ชำระค่าเช่าหรือค่าใช้จ่าย อื่น ๆ อันเกี่ยวกับการเช่าอาคาร เพื่อลดปัญหาความขัดแย้งอันนำมาซึ่งข้อพิพาทหรือการ กระทบกระแทกกันได้ อีกทั้งการที่ผู้เช่าไม่ชำระค่าเช่าเช่นนี้ ในทางนิติกรรมสัญญาถือเป็น การผิดสัญญา ผู้ให้เช่าควรได้รับความเป็นธรรมจากการที่ผู้เช่าผิดสัญญาตามที่ตกลงกันไว้ เรื่องการชำระ ค่าเช่านี้ เป็นการให้ความเป็นธรรมกับคู่สัญญาทั้งสองฝ่าย

6. บทสรุป

การตราบัญญัติและประกาศ บังคับใช้กฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับสัญญาอันเกี่ยวข้องกับ กับธุรกิจการให้เช่าอาคารเพื่ออยู่อาศัยในปัจจุบันนั้นถือว่ามีเจตนารมณ์ที่ดีและเป็นการนำ หลักการและแนวคิด ทฤษฎี อันได้แก่ทฤษฎีว่าด้วยเสรีภาพในการแสดงเจตนา (The Doctrine of Freedom of Contract) , หลักสัญญาต้องเป็นสัญญา (pecta sunt servanda) , หลักความศักดิ์สิทธิ์ในการแสดงเจตนา (Autonomy of Will) , หลักสุจริต (good faith) หลักความสงบเรียบร้อย (publicpolicy หรือ public order)และศีลธรรมอัน

ดีของประชาชน (good moral) หลักการตีความสัญญาทางแพ่ง (interpretation of contract under private law) นำมาเป็นพื้นฐานแม่แบบปรับใช้ให้เข้ากับบริบทสภาพสังคมของประเทศไทยในปัจจุบันอย่างสมดุล แม้จะมีช่องว่างหรือรายละเอียดที่ไม่ชัดเจน หรือมีจุดบกพร่องอยู่บ้าง แต่ทุกอย่งนั้นเมื่อกาลเวลาผ่านไป ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยเฉพาะฝ่ายนิติบัญญัติก็มีการปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติม และพัฒนากฎหมายอยู่เสมอ นอกจากการแก้ไขกฎหมายแล้วสิ่งที่สำคัญที่สุดคือการแก้ไขที่ตัวบุคคล ซึ่งเกิดบ่อเกิดของข้อตกลงให้มีนิติกรรมหรือสัญญา

มีความเห็นว่า ปัญหาที่อย่างล้นแก้ไขได้เมื่อผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนและประชาชนทุกคนมีจิตสำนึกที่ดี ตระหนักถึงความรับผิดชอบของตน ไม่กระทำการละเมิดหรือเบียดเบียนผู้อื่นได้รับความเสียหาย มีความสามัคคีร่วมใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการ ปฏิบัติตามคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และปฏิบัติยึดถือตามบทบัญญัติของกฎหมายโดยเคร่งครัด จะสามารถทำให้ทุกคนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขทั้งปัจจุบันและ ในอนาคตสืบต่อไป

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 เสนอแบบตัวอย่างข้อสัญญาอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นธรรมและไม่เป็นธรรม

7.2 กำหนดอัตราหรือข้อจำกัดในการกำหนดค่าส่วนกลางของผู้ให้เช่าที่เรียกเก็บจากผู้เช่าอย่างเป็นธรรมและเหมาะสม

7.3 กำหนดมาตรการหรือวิธีการกำกับดูแลผู้ให้เช่า ในกรณีที่ผู้เช่าไม่ชำระค่าเช่าหรือค่าใช้จ่ายอื่น ๆ อันเกี่ยวกับการเช่าอาคาร

7.4 กำหนดหลักเกณฑ์และรายละเอียดของคำว่า “ข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม” ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

จรัญ ภักดีธนากุล. “สรุปสาระสำคัญพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม

พ.ศ.2540”. พระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม.

กรุงเทพมหานคร:กระทรวงยุติธรรม,2542

_____. “สรุปสาระสำคัญพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม”

.ตุลพาท เล่ม 1 ปีที่ 45 (มกราคม-มิถุนายน 2541) : 77-145.

จิต เศรษฐบุตร. หลักกฎหมายแพ่งลักษณะหนี้. พิมพ์ครั้งที่ 13 . กรุงเทพมหานคร :

คณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , 2545

จำปี โสทธิพันธ์ . คำอธิบายหลักกฎหมายนิติกรรม - สัญญา. พิมพ์ครั้งที่ 7 .

กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน,2545.

ไชยยศ เหมะรัชตะ. กฎหมายว่าด้วยสัญญา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร :

คณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2539.

ดารารพร ถิระวัฒน์. กฎหมายว่าด้วยสัญญา : สถานะใหม่ของสัญญาปัจจุบันและ

ข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2 แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพมหานคร:

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปรีดี เกษมทรัพย์. กฎหมายแพ่ง : หลักทั่วไป. กรุงเทพมหานคร : เจริญวิทย์การพิมพ์,

2525.

พินัย ณ นคร “กฎหมายว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม : แนววิเคราะห์ใหม่เชิง

เปรียบเทียบ”. วารสารนิติศาสตร์ 30, 4 (ธันวาคม 2543) : 546-588

มานิตย์ วงศ์เสรี. หลักทั่วไปในการควบคุมข้อสัญญาสำเร็จรูปตามกฎหมายว่าด้วยข้อ

สัญญาสำเร็จรูปของประเทศสาธารณรัฐเยอรมัน. เอกสารประกอบการสอน

วิชาทฤษฎีและหลักกฎหมายแพ่งทั่วไป ชั้นปริญญาโท.จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย